

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Dissertatio moralis de religione hominis secundum legem
naturae**

**Wernher, Johann Balthasar von
Götz, Johann Heinrich**

Lipsiae, 1698

§. VI

urn:nbn:de:bsz:31-102660

soliciti. Et, heu miseriam! tales Athei etiam inter nos non infrequentes sunt; quibus labra Christiana, cor autem Epicureum est, & Diabolicum. Ab his diversi sunt, quos theoreticos appellant Atheos, qui non tam vita, quam doctrinâ existentiam Numinis malitiosè & stolidè eversum eunt; idque vel *directè* faciunt vel *indirectè*; unde & Atheismi Divisio abit in *Directum* & *Indirectum*. *Directus* dicitur, cum quis omnibus viribus & conatu se exuit omni cognitione DEI, omnesque de Novitiâ DEI sparsas in animo suo scintillas penitus exstinxit, talisque non ad certum solùm tempus, sed per omnem vitam permanet. Indirectè DEum negant, qui tales doctrinas proponunt, cum quibus commodè stare Numinis existentia non potest, ut puta si quis providentiâ Divinam neget, vel similes horrendas opiniones foveat. Cæterùm disquiri solet; *Asidentur Athei Theoretici seu Speculativi?* Et id rectè cum Theologis de directè talibus negamus. Nam si Atheus omne penitus lumen in se exstingvere, sibi que firmiter, nullum esse DEum persuadere, posset, ut nullum etiam Conscientiæ stimulum in contrarium sentiat, vix causa posset sufficiens dari, cur *ἀναπρόλογισοι* dici possint. Atheos autem speculativos indirectè tales dari, satis certum est, & nostri hujus seculi detestanda exempla abundè edocent.

§. VI.

Cæterùm characteres, quibus Athei agnosci queant, præcipuos collegit Dn. *Schmid. Theol. Natural. P. I. Sect. I. §. VIII. lit. b.* & huc redeunt: Nimirum (1.) Solent negare, Divinâ providentiâ humana hæc volvi agique, sed æternâ & fatali necessitate omnia duci, & suum quæque ordinem immutabili lege percurrere, nugantur. Verùm ô deliri, quibus vel sola nobilissima humanæ voluntatis libertas aurem vellere, sui que erroris admonere debebat. (2.) Negant supernaturalia; miracula, quæ contigisse audiunt, traducunt, & apparitiones effectusque spirituum, & angores, cruciatusque conscientie non nisi ad errantis phantasiæ ludibria referunt; digni profectò, quibus, permittente Deo, satanas cerebrum perversum agitet, & helleboro probe expurget. (3.) Ministros verbi Divini contemnunt, & ludibrio habent; eorumque minima vitia extollunt, & pro gravissimis venditant; item scholas & Academias elevant, & qui in iis docent, tanquam

quam ineptos, & ab omni decore alienos vident. (4.) Si quom novum
 runt Atheum, eum vel laudant, vel saltem excusant; & si donis quibusdam
 a divina benignitate instructus esset, extollunt, quasi iis patia
 aut majora non essent. (5.) Argumenta Atheistica data occasione
 vel insolubilia esse contendunt, vel ita frigide ad ea respondent, ut ap-
 pareat, ipsos responsioni suae non satis confidere. (6.) Homines ab
 omni metu abducere, & profundo securitatis somno opprimere la-
 borant. (7.) Actus externos religionis exerceant, sed, cum tuto licet,
 & inter suos versantur, pestilens virus effundunt, & quam longè ab il-
 lis actibus animi sententia differat, declarant. (8.) Disputationes
 contra Atheismum iniquo animo ferunt, aut eas elevant, neque satis
 firmas & solidas esse, religiose contendunt. Et hinc facile liquet, pu-
 niendos omnino graviter Atheos, idque ob duplicem rationem; (1.)
 Ob publicam salutem. (2.) Quia non mentis solius, sed quam maxi-
 me voluntatis etiam vitium Atheismus est. Publica sane salus, stante
 tam execranda impietate, salva stare non potest, uti infra pluribus di-
 cetur. Et hinc, qui persuadere Orbi Atheismum vellet, is non solum
 omnia argumenta pro existentia Numinis militatim destrucere, & plau-
 sibiliores rationes afferre, sed & praeterea quam maxime ostendere de-
 beret, atheismo melius consultum iri terrarum orbi, quam stante de
 existentia Dei indita apud omnes sententia. Cum vero horum nullum
 possibile sit fieri, inde aequitas & Justitia poena apparet, quae pessimis
 his fatuis imponi solet. *Rufond. d. L. 1. c. 4. §. 2. O. H. & C.* Altera no-
 bis ratio est, quod execranda talis persuasio non solum intellectus vi-
 tium est, sed quam maxime voluntatis etiam. Cum enim in proclivi
 sit, Numinis existentiam cognoscere, pessima haec voluntatis nuditas
 est, nolle paulum attendere, & in tam nobili notitia se confirmare.

§. VII.

Et hinc valde errat ipse Atheismi quoque suspodius *Habbesius*;
 quod Atheos, imprudentiae solummodo, non item injustitiae reos ar-
 git, utque *Elam. d. Cive. cap. XIV. §. 19.* *Annotat. se legam aliquam,*
*juxta quam injustitia damnare possit Atheos, et diligentissime quae-
 rissse, et vehementer cupivisse, sed invenire potuisse nullam.* At enim,
 cum religionis, imò totius juris Naturalis fundamentum sit, de Exi-
 stentia Numinis certum esse; inde liquet, necessario etiam inter Le-

B

ges na-